

До спеціалізованої вченої ради Д 41.086.04
Національного університету
«Одеська юридична академія»
65009, Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23.

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора юридичних наук, доцента

Резнікової Вікторії Вікторівни

на дисертаційне дослідження Олюхи Віталія Георгійовича на тему:

**«ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ПРАВОВІ ЗАСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ
КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ»,**

подане на здобуття наукового ступеня

доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.04 –

господарське право, господарсько-процесуальне право

Актуальність теми дослідження. Представлене для опонування дисертацій не дослідження присвячено актуальній і водночас недостатньо дослідженій у науці господарського права проблематиці – застосуванню господарсько-правових засобів для забезпечення оптимізаційного впливу на сферу вітчизняного капітального будівництва в контексті формування європейської моделі сталого розвитку економіки, що є одним із центральних векторів розвитку європейського суспільства. Досліджувана тематика набуває також особливої актуальності у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що обумовлює необхідність проведення імплементації її положень у господарське законодавство України, забезпечення адаптації вітчизняного технічного законодавства у сфері капітального будівництва до європейських стандартів, особливо в світлі появи загальної тенденції розвитку в напрямку зближення (гармонізації, уніфікації) будівельних технічних нормативів та правил України з прийнятими у

Європейському союзу (Єврокоди). ГК України однією із пріоритетних сфер державної структурно-галузевої політики визначає будівництво. Попри це, вагомої уваги держави до запровадження будівельної економічної політики, її належного правового забезпечення, на жаль, не простежується. Відтак, перед господарсько-правовою наукою постає завдання, – визначення напрямів застосування господарсько-правових засобів для запровадження прогресивного розвитку вітчизняного капітального будівництва, віднайдення можливостей правового стимулювання залучення додаткових інвестицій у сферу будівництва, зниження трансакційних витрат будівельних підприємств.

На сьогодні, певна кількість сучасних дисертаційних праць присвячена дослідженню різних аспектів правового регулювання підрядних відносин у будівництві. Так, можна виділити, наприклад, такі цивілістичні дисертаційні дослідження : С. В. Сенік «Правове регулювання договірних відносин генерального підрядника та субпідрядника у капітальному будівництві» / Львівський Національний університет імені Івана Франка. – Львів. – 2006; І. І. Банасевич «Договори на виконання підрядних робіт за державним замовленням» / НДІ приватного права і підприємництва Академії правових наук України. – Київ. – 2007; А. Б. Гриняк «Договірні зобов'язання з виконання робіт у цивільному праві України» / НАПрН України НДІ приватного права і підприємництва. – Київ. – 2013; М. С. Біленко «Договір будівельного підряду в цивільному праві України» / НАПрН України НДІ приватного права і підприємництва. – Київ. – 2013.

Представниками науки господарського права у низці дисертаційних досліджень також були розглянуті окремі проблеми капітального будівництва: Н. В. Трофуненко «Господарсько-правові засоби забезпечення якості будівельних робіт» / Донецький Національний університет. – Донецьк. – 2010; Г. М. Гриценко «Правове регулювання капітального будівництва за державні кошти» / НАПрН України Інститут економіко-правових досліджень. – Донецьк. – 2011 та ін. У той же час, організаційно-господарські відносини у будівельній галузі знайшли своє висвітлення у дисертаційному дослідженні О. П. Віхрова «Організаційно-

господарські відносини» / НАПрН України. Інститут економіко-правових досліджень. – Донецьк. – 2011.

Комплексно ж відносини у капітальному будівництві були розглянуті у фундаментальних наукових працях Н. С. Кузнецової: «Правове регулювання підрядних договірних відносин у будівництві (цивільно-правовий аспект)», «Підрядні договори в інвестиційній діяльності в будівництві» більше двадцяти років тому. В сучасних умовах проблеми господарсько-правової оптимізації капітального будівництва на комплексному рівні не розглядались.

Актуальність обраної дисертантом теми також обумовлюється проблемами правового регулювання зазначених відносин, зокрема невідповідністю між нормами підзаконних нормативно-правових актів та кодифікованих актів у сфері підрядних відносин капітального будівництва, невідповідністю вітчизняних технічних норм та європейських.

Викладене свідчить про актуальність обраної автором теми докторської дисертації.

Мета та завдання, методологія дослідження, його структура.

Дисертантом за мету дослідження взято розробку концептуальних, методологічних та прикладних засад системного господарсько-правового забезпечення сталого розвитку капітального будівництва у сучасних економічних і політичних умовах. Мета дослідження зумовила характер завдань, що поставлені й вирішенні у дисертації, які загалом зводяться до: обґрунтування необхідності проведення систематичної державної економічної будівельної політики стимулюючого розвитку капітального будівництва та розкриття її змісту; визначення поняття, завдання, критеріїв, правових інструментів господарсько-правової оптимізації капітального будівництва; розкриття історичного розвитку державного регулювання капітального будівництва та містобудування на теренах України; розкриття економіко-правових особливостей капітального будівництва, які слід враховувати при здійсненні державою заходів стимулюючого господарсько-правового впливу у рамках реалізації економічної будівельної політики; з'ясування

сутності містобудування та місця в ньому капітального будівництва для проведення господарсько-правової оптимізації та на цій основі визначення містобудівного права як підгалузі господарського права; характеристики напрямів підвищення ефективності господарського використання земельних ресурсів у містобудуванні; визначенні найбільш доцільних напрямів використання зарубіжного досвіду у правовому регулюванні капітального будівництва; виробленні підходів до господарсько-правового забезпечення програмності розвитку капітального будівництва; визначенні напрямів підвищення інвестиційної привабливості капітального будівництва та державного стимулювання залучення інвестицій у будівельну галузь; окресленні напрямів господарсько-правового забезпечення досягнення економічної інтеграції вітчизняної будівельної галузі з ЄС; визначенні напрямів застосування господарсько-правових засобів для зниження трансакційних витрат будівельних підприємств (стор. 6-7 дисертації).

Виходячи з такого розуміння мети представленого на захист дослідження, слід зазначити, що зміст роботи, публікації дисертанта та автореферат, зроблені в них висновки та пропозиції свідчать про те, що Олюха В. Г. загалом досяг поставленої мети. Цьому сприяла, зокрема, структура дисертації, що складається з вступу, чотирьох розділів: «Загальнотеоретичні підходи до оптимізаційного впливу господарського права на капітальне будівництво», «Оптимізаційний вплив господарсько-правових засобів на сферу капітального будівництва як складової містобудування», «Перспективні господарсько-правові засоби державного впливу на сферу капітального будівництва», «Характеристика окремих господарсько-правових засобів оптимізації діяльності будівельних підприємств», які поділено на чотирнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Зі змісту дисертації вбачається, що її структура є цілком логічною. Це дозволило дисертанту розкрити основні положення теми. У той же час, аналіз змісту представленого для опонування дисертаційного дослідження свідчить, що робота виконана у відповідності до визначеного автором об'єкта та предмета дослідження, не виходить за їхні межі.

Методологія дослідження, яка доволі вдало підібрана, спрямована на досягнення зазначеної мети, зумовлена передусім предметними особливостями обраної проблематики (стор. 7-8 дисертації).

Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, їх достовірності й новизни.

Дисертація написана загалом юридично грамотно, логічно послідовно, є самостійним науковим дослідженням.

Автор зі знанням предмету дослідження, використанням значної кількості спеціальних літературних джерел (як економічних, так і правових; як вітчизняних, так і іноземних; як сучасних, так і радянського періоду) розкриває тему дослідження, висвітлюючи особливості господарсько-правової оптимізації капітального будівництва.

Автором дисертаційного дослідження розглянуто та сформульовано низку науково обґрунтованих теоретичних положень щодо ціннісних елементів господарсько-правової методології для розробки комплексних заходів оптимізації капітального будівництва при запровадженні будівельної економічної політики держави; особливостей господарсько-правової оптимізації капітального будівництва; напрямів імплементації положень Угоди про асоціацію України з ЄС у господарське законодавство щодо капітального будівництва; напрямів удосконалення українського законодавства з регулювання капітального будівництва за рахунок використання прогресивного зарубіжного досвіду; співвідношення містобудівної діяльності та капітального будівництва, визначення містобудівного права як підгалузі господарського права.

Окремі положення й висновки сформульовані у дисертації, мають дискусійний характер і можуть бути основою для подальших наукових досліджень.

На основі аналізу вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів, юридичної, економічної, містобудівної літератури, в дисертації та авторефераті викладені сформульовані й аргументовані дисертантом нові, удосконалені та такі, що дістали подальшого розвитку наукові положення, а саме:

- сформульовано концепцію господарсько-правової оптимізації капітального будівництва у сучасній Україні;
- визначено ціннісні елементи господарсько-правової методології для розробки комплексних заходів оптимізації капітального будівництва на сучасному етапі розвитку України, визначені критерії оптимізації капітального будівництва;
- виконано обґрунтування напрямів розвитку правових положень щодо земельних відносин у сфері містобудування;
- наведено аргументи на користь теоретичної та практичної цінності категорії «капітальне будівництво», доведено необхідність подальшого її збереження у науковому апараті та чинному законодавстві;
- надано доктринальні визначення низки понять, таких як: «господарсько-правова оптимізація капітального будівництва», «будівельна економічна політика», «містобудування», «державна цільова програма» та ін.

Заслужують на увагу та на підтримку висновки автора щодо:

- необхідності спрямування економічної будівельної політики держави на інтеграцію будівельної галузі у економіку ЄС (стор. 50-54 дисертації);
- виявлених основних цілей та завдань оптимізації капітального будівництва на сучасному етапі (стор. 72-74 дисертації);
- запропонованих для проведення оптимізації господарсько-правових засобів та принципів їх застосування (стор. 83-88 дисертації);
- визначення капітального будівництва, його техніко-економічних особливостей, які необхідно враховувати при проведенні господарсько-правової оптимізації (стор. 142-155 дисертації);
- встановлення принципу системності у застосуванні господарсько-правових засобів при запровадженні програм розвитку капітального будівництва на основі Державної програми розвитку капітального будівництва в Україні (стор. 263-265 дисертації) тощо.

Доволі цікавими, з точки зору господарського права, є визначені автором критерії для виокремлення капітального будівництва зі сфери загального будівництва, які пропонується застосовувати у їх поєднанні (стор. 115-140

дисертації). Не менш цікавим є проведений автором аналіз позитивного досвіду зарубіжних країн у правовому регулюванні будівельної сфери та зроблений на його основі висновок про напрями використання такого досвіду (стор. 220-257 дисертації).

В умовах дефіцитності бюджетних коштів доречними виглядають висновки автора, щодо необхідності обмеження у застосуванні прямих засобів державної підтримки будівельних підприємств на сучасному етапі оптимізації капітального будівництва (стор. 83-84, 269-270 дисертації). В той же час, цілком справедливо автор наголошує на необхідності надавати пріоритет правовим інструментам, що забезпечують окупність та прибутковість залучених бюджетних коштів або ж непрямым засобам державної підтримки, які створюють умови для зниження трансакційних витрат будівельних підприємств.

Слід підтримати запропоновану автором категорію – випереджальна забудова (стор. 314-318 дисертації). Така теоретична конструкція важлива з теоретичних міркувань, оскільки дозволяє проводити подальший теоретичний розвиток такої форми державної підтримки як облаштування неосвоєних територій органами державної влади об'єктами виробничої та соціальної інфраструктури. Водночас, упровадження такої категорії у законодавство дозволить вирішити і практичні питання, пов'язані із залучення інвестицій у капітальне будівництво.

Доцільною виглядає пропозиція автора дисертації про необхідність визначення у Державній програмі розвитку капітального будівництва необхідних для її реалізації змін до чинного законодавства (стор. 275-279). Такий підхід дозволить мати чітке уявлення, в якому порядку має відбуватись правове забезпечення реалізації Державної програми розвитку капітального будівництва, що, в свою чергу, призведе до системності та економічності у правовому забезпеченні будівельної економічної політики держави.

Заслуговують на підтримку та схвалення окремі запропоновані автором позиції, теоретичні узагальнення, доводи, висновки тощо, серед яких:

– пропозиції щодо необхідності виділення такої підгалузі господарського права як містобудівне право (стор. 167-174);

– визначені автором можливості щодо використання для зниження трансакційних витрат будівельних підприємств господарських договорів аутсорсингу та аутстафіngu (стор. 378-390);

– пропозиції щодо необхідності запровадження адаптації вітчизняних актів технічного регулювання капітального будівництва з аналогічними актами, прийнятими у ЄС (Єврокоди) (стор. 395-403) тощо.

В роботі є й інші положення, що заслуговують на увагу.

Викладення матеріалу характеризується творчим підходом, логікою наведених доводів.

Результати своїх теоретичних досліджень дисертант супроводжує розробкою пропозицій змін та доповнень до Господарського кодексу України, Законів України «Про державно-приватне партнерство», «Про державні цільові програми», «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду».

Результати дослідження використані у практичній діяльності Криворізької галузевої організації профспілки працівників будівництва та промисловості будівельних матеріалів (довідка від 20.04.2015 р. № 32/10). Положення дисертаційної роботи використані при організації і управлінні бізнес процесами на підприємстві у практичній діяльності ТОВ Будівельна компанія «Промспецбуд» (довідка від 14.04.2015р. № 666), ТОВ «Кривбасремонт» (довідка від 14.04.2015 р. № 1009). Пропозиції щодо оптимізації земельних відносин на підприємстві запроваджені на ПАТ «Електро завод» (довідка від 10.04.2015 р. № 6/0-118), ТОВ «Південтрансмонтаж ВБК» (довідка від 14.07.2015 р. № 286). Висновки, які містяться у дисертаційному дослідженні, використовуються при підвищенні економічної діяльності виконкому Криворізької міської ради (довідка від 21.04.2015 р. № 337). Рекомендації, щодо вдосконалення правового забезпечення капітального будівництва та містобудування, визнані доцільними та будуть використані для практичного запровадження, при підготовці законопроектів з регулювання капітального будівництва у комітеті ВР України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (довідка від 14.07.2015 р. № 116).

Таким чином, як свідчить стислий виклад здобутків дисертації Олюхи В. Г., у ній порушено важливі проблеми правового регулювання господарсько-правової оптимізації капітального будівництва. У дискусійних питаннях теми дослідження автор виловлює власну позицію, тією чи іншою мірою обґрунтовує її.

Наукові висновки, положення та рекомендації, що містяться в дисертації Олюхи В. Г. з достатньою повнотою відображені у 2 монографіях; 24 наукових публікаціях у фахових виданнях України, 5 публікаціях у наукових періодичних юридичних виданнях інших держав, 17 інших публікаціях, 3 навчальних посібниках.

Достовірність і обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження базуються на (1) застосованому під час дослідження органічному поєднанні результатів раніше проведених досліджень відомих українських та зарубіжних науковців у галузі господарського, цивільного та адміністративного права, теорії права, (2) аналізі українського законодавства, зарубіжного та міжнародного досвіду правового регулювання будівельних відносин, що дозволяє забезпечити розв'язання низки проблем стосовно вдосконалення правового регулювання зазначених відносин. Результатом проведення такого комплексного дослідження є аргументовані висновки та пропозиції.

Дисертантом проаналізовано господарське законодавство України, спеціальну літературу з тематики дослідження, законодавство зарубіжних країн, правозастосовну господарську практику (всього 545 найменувань використаних джерел). Результати дослідження апробовані дисертантом на 17 наукових конференціях та круглих столах.

Зауваження за змістом дисертації.

Загалом зміст дисертаційної роботи Олюхи В. Г. свідчить про самостійний, творчий характер проведеного дослідження.

У той же час окремі висновки, сформульовані в роботі, мають дискусійний характер, а деякі положення дисертації потребують уточнення і конкретизації. Не можна оминати увагою й окремі недоліки роботи.

Основні зауваження до змісту положень, викладених у дисертації, можуть бути зведені до наступного.

1. Автором в роботі визначаються завдання господарсько-правової оптимізації капітального будівництва на сучасному етапі та на стратегічну перспективу. На стор. 72 дисертаційного дослідження запропоновано окреслювати короткострокові завдання розвитку капітального будівництва (5-10 років) та довгострокові (10-20 років). Водночас, за наслідками дослідження такого господарсько-правового засобу оптимізації капітального будівництва як державні програми цільового розвитку, на стор. 266 дисертаційного дослідження автором обґрунтовується необхідність прийняття наступних державних програм для розвитку капітального будівництва: короткострокових (до п'яти років), середньострокових (5-10 років) та довгострокових (10-20 років).

Відтак, простежується певна непослідовність у позиції автора щодо термінів реалізації короткострокових програм. Також за такого підходу необхідно було б визначити завдання прогресивного розвитку капітального будівництва не тільки на короткострокову та довгострокову перспективу, але і у середньостроковій перспективі, а не обмежуватись вказівкою на те, що вони мають вирішувати тактичні завдання. При цьому, не зовсім зрозуміло, якими критеріями керувався автор при визначенні таких строків, адже, до прикладу, Законом України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», встановлено короткострокові програми розвитку терміном на один рік, а середньострокові на п'ять років.

2. Дискусійною та такою, що потребує додаткових пояснень й аргументації з боку автора, видається його позиція щодо необхідності під час проведення будівельної економічної політики держави здійснювати вплив на мікроекономічному рівні (стор.46-49 дисертації). Держава, з метою забезпечення регулювання економіки як загалом, так і її окремих галузей, запроваджує відповідні заходи саме на такому рівні, і тільки тоді можна говорити про регулювання як таке. Тобто відбувається вплив на макроекономічному рівні. Якщо ж держава впливає на поточну діяльність суб'єктів господарювання, то йдеться вже швидше не про державне регулювання, а про державне управління, що може мати місце, наприклад, по відношенню щодо казенних підприємств. Тому будівельна економічна політика

може запроваджуватися державою саме на макроекономічному рівні з метою системного регулювання будівельної галузі. Перехід до запровадження будівельної економічної політики на мікроекономічному рівні може призвести до переходу від регулювання до безпосереднього управління, що в умовах ринкової економіки не припустимо.

3. Автором пропонується у підрозділі 2.1 дисертаційної роботи періодизація розвитку капітального будівництва на теренах України (стор. 90-100). Додаткової аргументації в цьому аспекті потребує об'єднання в один період (третій період) регулювання капітального будівництва для потреб війни та відновлення зруйнованих об'єктів (1941-1949 роки). Також виділений у періодизації сучасний період з 1991 року й дотепер не можна визнати цілком справедливим, оскільки він не характеризується однорідністю: повна відмова держави від впливу на будівельну галузь і згодом перехід до державного регулювання. Доцільно було б навести більш повну характеристику цього періоду. Нумерація цього періоду (він поіменований шостим) також викликає певні зауваження, адже на стор. 98 дисертаційного дослідження вже іде мова про шостий період (це 1985-1991 роки, – період спрощення системи управління капітальним будівництвом). Втім, не виключено, що в даному випадку має місце суто арифметична помилка.

4. Підрозділ 4.2. дисертаційного дослідження присвячено аналізу договорів аутсорсингу та аутстафінгу, можливостей їх використання для зниження трансакційних витрат будівельних підприємств (стор. 375-393 дисертації). Поширеною у науці господарського права, як відомо, є класифікація договорів на типи, види та підвиди. Щодо договорів аутсорсингу та аутстафінгу у науковій літературі раніше висловлювались вже позиції за якими договір аутстафінгу є своєрідним підвидом договору аутсорсингу. Дисертант у своєму дослідженні виходить із того, що вони є самостійними видами господарсько-правових договорів, наводить на підтвердження своєї позиції певні аргументи.

Дискусійним, тим не менш, видається питання про те, а чи є, загалом, договір аутсорсингу самостійним видом господарського договору?

Договори аутсорсингу переважно зводяться (за своєю правовою природою) до договорів про надання послуг, і рідше – до договорів про виконання підрядних робіт. Тобто, вбачаються підстави для твердження, що у такому випадку договір аутсорсингу не має самостійного правового значення, а лише вказує на специфіку взаємовідносин між сторонами таких господарських зобов'язань. Він навряд чи може розглядатися як самостійна підстава виникнення господарських зобов'язань, адже таким, наприклад, у відносинах капітального будівництва є договір підряду. Для виділення ж договору у самостійний вид необхідна наявність специфічних рис, що притаманні йому та вимагають відповідного правового регулювання, закріплення у кодифікованому акті. Швидше за все можна вести мову про те, що за певних умов існують відносини аутсорсингу, які позначаються на поіменованих у ГК України або ЦК України договорах. За такого підходу аутсорсинг є не видом господарського договору, а його певною характеристикою і саме у такому значенні можна застосовувати термін «договір аутсорсингу».

5. Автором детально розглядається реконструктивна будівельна діяльність та наведено обґрунтування її як одного із засобів залучення інвестицій у галузь (стор. 306-314). Але автором вона розкривається тільки щодо житлового фонду, наводяться принципи реконструкції саме застарілого житлового фонду і не аналізується щодо промислового та інших видів капітального будівництва. В той же час застарілою є промислова база у багатьох галузях вітчизняної економіки. Доцільно було б розкрити особливості такої діяльності і щодо інших видів капітального будівництва.

6. При визначенні такої підгалузі господарського права як «містобудівне право» автором наводяться (але детально не характеризуються) принципи та інститути цієї підгалузі права (стор. 167-174). В контексті викладеного, викликають певний подив заперечення автора щодо необхідності прийняття Містобудівного кодексу України, оскільки для підгалузі права характерною є і специфічність у правовому регулюванні, зокрема наявність кодифікованого акту з регулювання таких відносин.

7. Автором як доцільний напрям будівельної економічної політики обгрунтовано необхідність залучення міжнародних ТНК у сферу вітчизняного капітального будівництва (стор. 52-54, 317 дисертації). Наявність на внутрішньому будівельному ринку таких потужних «гравців» призведе до монополізації відносин у сфері капітального будівництва, при цьому існує велика загроза того, що вітчизняні будівельні компанії будуть витіснені з вітчизняного ринку. Вітчизняні будівельні компанії у такому разі потраплятимуть у становище, за якого не зможуть конкурувати, з огляду на їх важкий стан, про що зазначає і сам автор дослідження, а тому така позиція має бути підкріплена і системою правових гарантій для вітчизняних будівельних компаній, що у роботі відсутнє.

І насамкінець. Окремі з положень наукової новизни, що виносяться автором на захист, видаються не достатньо коректно сформульованими. Так, наприклад, не може бути удосконаленим та/або таким, що здобуло подальшого розвитку «розуміння природи»: господарсько-правових засобів, які можуть використовуватися для досягнення не тільки правової мети, а й для розв'язання соціально-економічних завдань при оптимізації капітального будівництва; містобудування (містобудівної діяльності); капітального будівництва як провідного виду господарської діяльності, договору аутсорсингу як господарської угоди тощо. Оскільки «розуміння» є процесом виключно суб'єктивним, таким, що залежить від особи, яка сприймає, усвідомлює, а відтак і розуміє тим чи іншим чином, правову природу того чи іншого явища. Це ж стосується і «сприйняття» реконструкції житлового фонду та ін.

Висловлені зауваження, у той же час, не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження Олюхи В. Г., оскільки стосуються переважно дискусійних питань, пов'язані з новизною та/або суперечливістю проблематики роботи, недосконалістю та необхідністю реформування господарського законодавства. Вони не перешкоджають загалом позитивно оцінити дану дисертаційну роботу, що є завершеною працею, в якій отримані нові обгрунтовані теоретичні результати, що в сукупності є суттєвими для розвитку науки господарського права. Дисертаційне дослідження спрямоване на збагачення науки

господарського права і сприятиме формуванню гармонійної та ефективної системи вітчизняного законодавства у сфері містобудування та капітального будівництва.

Значущість результатів дисертаційного дослідження для науки і практики, конкретні шляхи їх використання.

Результати дисертаційної роботи Олюхи В.Г. мають теоретичне і практичне значення, а їх реалізація сприятиме удосконаленню господарсько-правового регулювання оптимізації капітального будівництва.

Виконане автором дослідження господарсько-правового забезпечення будівельної економічної політики за отриманими результатами заповнює суттєву прогалину в науці господарського права та може скласти основу для внесення змін і доповнень до ГК України, відповідних спеціальних законів, може сприяти упорядкуванню практичної діяльності учасників господарських відносин у зазначеній сфері і, як наслідок, слугувати удосконаленню національної системи регулювання капітального будівництва, активізації інноваційної діяльності, залученню інвестицій, формуванню конкурентоздатної економіки, інтеграції вітчизняного капітального будівництва в економіку ЄС.

Теоретичні висновки, запропоновані в роботі, можуть бути підґрунтям для подальших наукових юридичних та/або економічних досліджень питань формування і розвитку відносин капітального будівництва, основних засад їх господарсько-правового регулювання.

Матеріали дисертаційної роботи можуть бути використані при підготовці навчальних посібників та підручників із дисциплін «Господарське право», «Господарські договори» тощо, а також їх викладання студентам у юридичних та/або економічних навчальних закладах (факультетах).

Загальний висновок по дисертації.

Дисертаційне дослідження Олюхи В. Г. характеризується безумовною актуальністю. Практична та наукова цінність проведеного Олюхою В. Г. дослідження підтверджується також зв'язком роботи з науковими програмами, планами та темами: дисертаційна робота виконана на кафедрі господарського права і процесу Національного університету «Одеська юридична академія», відповідно до

науково-дослідної теми кафедри господарського права і процесу «Організаційно-правовий механізм реалізації експортного потенціалу України на інноваційних засадах» (ДРН 011511002496) та науково-дослідної програми Національного університету «Одеська юридична академія» «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» на 2011–2015 рр. (державний реєстраційний номер 011U0006H), у яких дисертант брав участь як співвиконавець і у межах яких ним самостійно здійснено теоретичну розробку питань господарсько-правового забезпечення оптимізації капітального будівництва, обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Основні положення дисертації досить повно викладені в опублікованих автором працях (з яких дві монографії), а автореферат дисертації з достатньою повнотою та адекватністю відображає її зміст.

Зміст автореферату відображає основні положення дисертації, її структуру та отримані в ній результати. Наукові положення і результати, які виносились на захист у кандидатській дисертації, не виносяться на захист у докторській дисертації.

Як свідчить зміст дисертації та автореферату, автор добре обізнаний з темою дослідження, проаналізував основні погляди та концепції з досліджуваної проблематики, висловлює власну думку та позицію, розкриває особливості господарсько-правового регулювання оптимізації капітального будівництва, намагається сформулювати систему науково-теоретичних положень щодо концептуалізації господарсько-правових аспектів оптимізації капітального будівництва, а також обґрунтовує на цій основі напрями подальшого удосконалення відповідного законодавства.

Дослідження загалом виконане на належному науковому рівні.

Дисертація оформлена, в основному, відповідно до вимог, встановлених до дисертаційних робіт.

Дисертація Олюхи В. Г. є самостійним, завершеним монографічним дослідженням, а наявні у ній теоретичні положення та практичні рекомендації в сукупності дають вирішення основних проблем, пов'язаних із господарсько-

правовим регулюванням відносин, що виникають при оптимізації капітального будівництва.

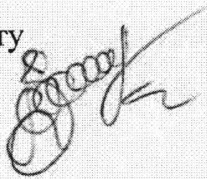
Зміст дисертаційного дослідження Олюхи В. Г. загалом відповідає науковій спеціальності 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право, за якою вона подана до захисту.

Дисертаційна робота містить науково обґрунтовані результати та нові наукові положення, а також характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок дисертанта в науку господарського права.

За своїм змістом та науковою новизною дисертація на тему «Господарсько-правові засоби оптимізації капітального будівництва у сучасній Україні» відповідає вимогам, що висуваються до докторських дисертацій та встановлені п. 10 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р., а її автор Олюха Віталій Георгійович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право.

Офіційний опонент:

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри господарського права
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

В. В. Резнікова

Підпис доктора юридичних наук Резнікової В. В. засвідчую:

